

**TAHAP KESEDIAAN GURU-GURU SEJARAH DALAM MELAKSANAKAN KAEDAH
PENGAJARAN DAN PEMBELAJARAN BERASASKAN
SUMBER SEJARAH: SATU TINJAUAN DI NEGERI PERLIS**

*M. Kaviza

Fauziah Abdul Rahim

Nurliyana Bukhari

Pusat Pengajian Pendidikan dan Bahasa Moden

Universiti Utara Malaysia, Malaysia

* kavizakaviza@yahoo.com

Abstract: The purpose of this study was to examine the level of readiness among teachers in terms of knowledge, skills and attitudes in implementing a teaching and learning method based on historical resources in secondary schools across the state of Perlis. This study was also conducted to examine the readiness level among secondary history teachers in terms of knowledge, skills and attitudes given their teaching experiences. The study design is a quantitative research that uses the survey method involving a total of 92 history teachers from secondary schools in Perlis. The convenience sampling technique has been used in this study as all secondary school history teachers in the state of Perlis participated based on statistical data provided by the State of Education Department (2017). The content of the questionnaire items was validated by two expert history teachers, each with ten years of experience in teaching history. The reliability score of the questionnaire is very good (Nunnally, 1978); i.e., Cronbach's alpha of 0.909. The data were analysed using descriptive statistics using "IBM SPSS Statistics" computer program version 24. The findings of this study indicate that the level of readiness among secondary school history teachers in terms of knowledge, skills and attitudes in implementing teaching and learning methods using historical resources are at a moderate level. On average, history teachers are not confident in incorporating various historical resources in their lessons. Furthermore, most teachers are unable to implement the new teaching method primarily due to the limited teaching and learning duration and due to the pressure to complete the syllabus within the allocated time. Teaching experience also differentiates the level of readiness in implementing teaching and learning methods based on knowledge of using historical resources among teachers. A survey on the level of readiness in implementing teaching and learning method using historical resources can help history teachers know the level of their knowledge, skills and attitudes in carrying out this new method in their lesson. This method of teaching and learning using historical resources is an innovation in history education given the Secondary School Standard Curriculum (SSSC). Essentially, the findings can be used by the State Education Department and the Curriculum Development Division to re-design the history curriculum; facilitate the implementation of teaching based on historical resources; and encourage history teachers to be more proactive in planning and implementing more effective teaching and learning methods using interesting and various historical resources.

Keywords: *Historical resources, history teachers, teaching and learning method, years of teaching experience*

PENGENALAN

Mata pelajaran sejarah merupakan mata pelajaran teras dalam Kurikulum Standard Sekolah Menengah (KSSM) yang dilaksanakan untuk mencapai matlamat memberi kefahaman mengenai masyarakat, negara Malaysia dan dunia dengan memupuk dan memperkukuh identiti diri serta semangat setia negara sebagai warganegara Malaysia, di samping dapat mewujudkan semangat perpaduan, perasaan kekitaan, kesedaran kebangsaan dan memperkukuh perasaan cinta akan tanah air (Pusat Perkembangan Kurikulum, 2015). Sehubungan dengan itu, pemikiran secara kritis dan analitis perlu dirangsang bagi memastikan matlamat kurikulum sejarah dapat dicapai dengan baik. Oleh itu, guru-guru sejarah perlu menjalankan kaedah pengajaran dan pembelajaran yang dapat meningkatkan daya pemikiran dan daya intelek dalam kalangan murid yang merupakan salah satu struktur dalam disiplin sejarah dalam kurikulum sejarah. Hal ini kerana mata pelajaran sejarah merupakan disiplin ilmu yang meneroka kebenaran atau peristiwa yang berlaku pada masa dahulu berdasarkan bukti sejarah seperti sumber dokumen, sumber imej, sumber visual atau audio, sumber artifak dan sebagainya yang dapat diperolehi dalam bentuk bercetak mahupun dalam bentuk digital melalui portal sejarah

(Johansson, 2017). Maka, guru-guru sejarah perlu melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah di dalam kelas yang menyediakan peluang kepada murid untuk menganalisis sumber-sumber sejarah untuk mendapatkan tafsiran sesuatu peristiwa sejarah. Penggunaan sumber sejarah dapat menjadikan murid berperanan sebagai seorang ahli sejarah yang membuat penyiasatan terhadap sesuatu peristiwa sejarah yang telah berlaku berdasarkan sokongan bukti sejarah yang kukuh dan tepat (Hover, Hicks, & Dack, 2016). Pembelajaran yang lebih bermakna dapat dibentuk di dalam kelas kerana murid dapat menyiasat sesuatu peristiwa sejarah dengan menggunakan sumber sejarah yang tertentu dan seterusnya dapat menjadikan mata pelajaran sejarah sebagai mata pelajaran yang menyeronokkan dan bukannya sebagai mata pelajaran yang memerlukan penghafalan semata-mata (Dutt-Doner, 2015).

Kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah merupakan salah satu kaedah pengajaran dan pembelajaran yang berpotensi dilaksanakan dalam mata pelajaran. Sehubungan dengan itu, guru sejarah perlu mempunyai pengetahuan dan kemahiran yang meluas tentang pelaksanaan kaedah pengajaran dan pembelajaran sejarah dengan menggunakan sumber sejarah. Pengetahuan yang baik tentang kandungan sejarah tidak mencukupi kepada seseorang guru sejarah, malah mereka juga harus cekap dan mahir dalam kaedah dan amalan pengajaran (Abdul Rahim Abdul Rashid, 2000). Kelemahan kaedah pengajaran tidak menarik dan kreatif yang diamalkan oleh guru menyebabkan kaedah pengajaran dan pembelajaran sejarah adalah bercorak hafalan (Omardin Haji Ashaari & Yunus Muhammad, 1996) yang gagal untuk mengembangkan tahap pemahaman dan pemikiran kritis dan kreatif dalam kalangan murid. Justeru, faktor kesediaan guru dari aspek pengetahuan, kemahiran dan sikap yang tidak mencukupi menjadi halangan kepada pelaksanaan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah (Johansson, 2017, Langan, 2015) dan perlu diberi perhatian. Hal ini kerana guru lebih selesa untuk melaksanakan kaedah pengajaran yang berpusatkan guru (Dutt-Doner, 2015, Getman-Eraso & Culkun, 2017) dan kaedah pengajaran dan pembelajaran tersebut mengambil masa pengajaran yang lama (Hover, Hicks, & Dack, 2016; Waring & Scheiner-Fisher, 2014). Pengetahuan dan kemahiran guru tidak mencukupi dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah menyebabkan guru sejarah bertanggapan negatif terhadap penggunaan sumber sejarah yang menyebabkan mereka tidak dapat memberikan perhatian kepada aspek pengetahuan sedia ada dan miskonsepsi fakta sejarah yang berkemungkinan berlaku dalam kalangan murid. Tambahan pula, sikap guru yang positif memberikan kesan yang besar dalam pelaksanaan kaedah pengajaran dan pembelajaran sejarah yang sesuai bagi murid dengan tujuan untuk menggalakkan pembelajaran yang bermakna di dalam kelas. Sikap guru yang negatif yang menghadkan pelaksanaan aktiviti pembelajaran dan penglibatan aktif dalam kalangan murid turut menjadi penghalang dalam pelaksanaan kaedah pengajaran dan pembelajaran sejarah berasaskan sumber sejarah

Bagi memastikan pelaksanaan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah di dalam kelas, guru-guru sejarah perlu memainkan peranan penting dalam merancang dan mereka bentuk aktiviti pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah yang sesuai dalam topik sejarah yang diajar. Walau bagaimanapun, guru sejarah lebih suka dan selesa untuk melaksanakan kaedah pengajaran berpandukan buku teks dan merasakan kaedah pengajaran berasaskan sumber sejarah sukar dan rumit untuk dilaksanakan di dalam kelas yang melibatkan penggunaan masa yang banyak. Oleh itu, kajian ini bertujuan untuk mengenal pasti tahap kesediaan dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah dalam kalangan guru-guru sejarah sekolah menengah harian di negeri Perlis. Objektif kajian ini adalah seperti berikut:

1. Mengetahui tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah
2. Mengetahui tahap kesediaan guru sejarah dari aspek kemahiran dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah
3. Mengetahui tahap kesediaan guru sejarah dari aspek sikap dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah
4. Mengetahui tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan, kemahiran dan sikap dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah berdasarkan pengalaman guru

METODOLOGI

Kajian ini merupakan kajian berbentuk tinjauan dengan menggunakan soal selidik yang terdiri daripada 30 item yang diadaptasi daripada kajian Siva Sankar A/L R. Mahalingam dan Mohd Isa bin Hamzah, (2016) dengan menggunakan skala tujuh point yang merupakan skala jenis interval untuk mengenalpasti tahap kesediaan guru-guru sejarah dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah dalam mata pelajaran sejarah. Menurut Abdul Fatah Abdul Malik dan Mohd Majid Konting, (1993), reka bentuk penyelidikan tinjauan bermatlamat tentang pemerihalan dan penjelasan secara spesifik sifat-sifat sampel dan pengumpulan maklumat dilakukan bagi mengkaji pada

skop yang lebih mendalam. Seramai 92 orang guru yang mengajar mata pelajaran sejarah di sekolah menengah harian di negeri Perlis telah dijadikan sampel dalam kajian ini. Teknik persampelan mudah telah digunakan dalam kajian ini. Hal ini kerana pengkaji telah mengambil kesemua sampel guru-guru sejarah yang mengajar di sekolah menengah di negeri tersebut berdasarkan data yang diberikan oleh unit Sekolah Menengah Jabatan Pendidikan Negeri Perlis. Proses kesahan kandungan telah dijalankan terhadap soal selidik tersebut oleh dua orang guru cemerlang sejarah yang berpengalaman melebihi 10 tahun. Tujuan kesahan dalaman dijalankan adalah bagi menentukan sama ada soal selidik yang digunakan dapat mengukur konstruk kesediaan guru dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah dari aspek pengetahuan, kemahiran dan sikap dalam kalangan guru-guru sejarah. Kajian rintis terhadap soal selidik telah dijalankan terhadap 30 orang guru sejarah di sebuah negeri di Semenanjung Malaysia dan nilai kebolehpercayaan soal selidik tersebut ialah 0.909 iaitu sangat baik berdasarkan interpretasi indeks kebolehpercayaan yang diberikan oleh Nunnally, (1978). Data statistik deskriptif dalam kajian ini dianalisis menggunakan perisian pengaturcaraan “IBM SPSS Statistics” (*Predictive Analytics Software*) versi 24. Interpretasi tahap kesediaan skor min dalam kajian ini dilakukan berdasarkan tiga tahap yang diadaptasi daripada kajian Nik Mohd Rahimi, (2004) seperti yang ditunjukkan pada Jadual 1.

Jadual 1

Interpretasi Tahap Kesediaan Skor Min

Skor Min	Tahap
5.01 – 7.00	Tinggi
3.01 – 5.00	Sederhana
1.00 – 3.00	Rendah

Sumber: Adaptasi daripada Nik Mohd Rahimi, (2004)

DAPATAN KAJIAN**Demografi Guru**

Sampel kajian ini terdiri daripada 92 orang guru sejarah dari 23 buah sekolah menengah harian yang dipilih secara rawak mudah di negeri Perlis. Berdasarkan Jadual 1, terdapat seramai 41 orang lelaki dan 51 orang guru perempuan manakala dari segi bangsa pula, seramai 87 orang guru adalah berbangsa Melayu dan hanya lima orang guru sahaja yang berbangsa Cina (Jadual 2). Berdasarkan Jadual 3, terdapat 28 orang guru mengajar di sekolah kategori bandar dan 64 orang guru mengajar di sekolah kategori luar bandar. Berdasarkan Jadual 4, dari segi pengalaman guru mengajar pula menunjukkan bahawa seramai 18 orang guru mempunyai pengalaman mengajar antara satu hingga lima tahun, seramai 16 orang guru pula mempunyai pengalaman mengajar antara enam hingga 10 tahun, hanya enam orang guru sahaja yang mempunyai pengalaman mengajar antara 11 hingga 15 tahun dan 52 orang guru pula mempunyai pengalaman mengajar melebihi 16 tahun ke atas. Seterusnya, dari segi kelulusan guru pula, didapati kebanyakan guru sejarah merupakan guru yang mempunyai ijazah sarjana muda pendidikan iaitu seramai 86 orang, hanya empat orang guru berkelulusan diploma pendidikan dan dua orang guru berkelulusan sarjana pendidikan (Jadual 5).

Jadual 1

Bilangan Sampel Kajian Berdasarkan Jantina

	Lelaki	Perempuan	Jumlah
Jantina	41	51	92

Jadual 2

Bilangan Sampel Kajian Berdasarkan Bangsa

	Melayu	Cina	Jumlah
Bangsa	87	5	92

Jadual 3

Bilangan Sampel Kajian Berdasarkan Lokasi Sekolah

	Bandar	Luar Bandar	Jumlah
Lokasi Sekolah	28	64	92

Jadual 4

Bilangan Sampel Kajian Berdasarkan Pengalaman Mengajar Guru

	1 – 5 Tahun	6 – 10 Tahun	11 – 15 Tahun	16 Tahun keatas	Jumlah
Pengalaman Mengajar Guru	18	16	6	52	92

Jadual 5

Bilangan Sampel Kajian Berdasarkan Kelulusan Guru

	Diploma Pendidikan	Ijazah Sarjana Muda	Ijazah Sarjana	Jumlah
Kelulusan Guru	4	86	2	92

Bahagian ini membincangkan keputusan kajian berdasarkan empat objektif kajian yang dinyatakan.

Objektif Kajian 1

1. Mengenal pasti tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah

Tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah merupakan salah satu elemen penting dalam proses pengajaran dan pembelajaran sejarah. Berdasarkan Jadual 6, skor min tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah secara keseluruhan adalah 4.77. Skor min ini menunjukkan bahawa guru sejarah mempunyai tahap kesediaan dari aspek pengetahuan yang sederhana bagi melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah.

Jadual 6

Skor Min Kesediaan Guru Sejarah Dari Aspek Pengetahuan Dalam Melaksanakan Kaedah Pengajaran Dan Pembelajaran Berasaskan Sumber Sejarah

	Skor min	Sisihan piawai	Tahap
Kesediaan Guru Sejarah dari aspek pengetahuan	4.77	1.19	Sederhana

Objektif Kajian 2

2. Mengenal pasti tahap kesediaan guru sejarah dari aspek kemahiran dalam melaksanakan pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah

Tahap kesediaan guru sejarah dari aspek kemahiran dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah merupakan salah satu elemen penting dalam proses pengajaran dan pembelajaran sejarah. Berdasarkan Jadual 7, skor min tahap kesediaan guru sejarah dari aspek kemahiran dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah secara keseluruhan adalah 4.60. Skor min ini menunjukkan bahawa guru sejarah mempunyai tahap kesediaan dari aspek kemahiran yang sederhana bagi melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah.

Jadual 7

Skor Min Kesediaan Guru Sejarah Dari Aspek Kemahiran Dalam Melaksanakan Kaedah Pengajaran Dan Pembelajaran Berasaskan Sumber Sejarah

	Skor min	Sisihan piawai	Tahap
Kesediaan Guru Sejarah dari aspek kemahiran	4.60	1.07	Sederhana

Objektif Kajian 3

3. Mengenal pasti tahap kesediaan guru sejarah dari aspek sikap dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah

Tahap kesediaan guru sejarah dari aspek sikap dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah merupakan salah satu elemen penting dalam proses pengajaran dan pembelajaran sejarah. Berdasarkan Jadual 8, skor min tahap kesediaan guru sejarah dari aspek sikap dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah secara keseluruhan adalah 4.31. Skor min ini menunjukkan bahawa guru sejarah mempunyai tahap kesediaan dari aspek sikap yang sederhana bagi melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah.

Jadual 8

Skor Min Kesediaan Guru Sejarah Dari Aspek Sikap Dalam Melaksanakan Kaedah Pengajaran Dan Pembelajaran Berasaskan Sumber Sejarah

	Skor min	Sisihan piawai	Tahap
Kesediaan Guru Sejarah dari aspek kemahiran	4.31	0.81	Sederhana

Objektif Kajian 4

4. Mengenal pasti tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan, kemahiran dan sikap dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah berdasarkan pengalaman mengajar guru.

Jadual 9

Statistik Deskriptif Tahap Kesediaan Guru Dari Aspek Pengetahuan, Kemahiran dan Sikap Berdasarkan Pengalaman Mengajar Guru

Tahap Kesediaan Guru	Pengalaman Guru	Min	Sisihan Piawai	N
Pengetahuan	1 – 5 Tahun	4.33	0.72	18
	6 – 10 Tahun	4.94	1.23	16
	11 – 15 Tahun	6.63	2.66	6
	16 Tahun Keatas	4.66	0.86	52
	Jumlah	4.77	1.20	92
Kemahiran	1 – 5 Tahun	4.24	0.60	18
	6 – 10 Tahun	4.89	1.37	16
	11 – 15 Tahun	4.80	0.85	6
	16 Tahun Keatas	4.36	1.10	52
	Jumlah	4.46	1.07	92
Sikap	1 – 5 Tahun	4.18	0.66	18
	6 – 10 Tahun	4.50	1.05	16
	11 – 15 Tahun	4.80	0.56	6
	16 Tahun Keatas	4.25	0.80	52
	Jumlah	4.31	0.82	92

Berdasarkan Jadual 9, nilai min bagi bagi tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan dalam kumpulan pengalaman guru antara 11 hingga 15 tahun (min = 6.63 dengan nilai sisihan piawai = 2.66) adalah lebih tinggi berbanding dengan kumpulan pengalaman guru yang lain. Bagi nilai skor min bagi tahap kesediaan guru sejarah dari aspek kemahiran dalam kumpulan pengalaman guru antara enam hingga 10 tahun (skor min = 4.89 dengan nilai sisihan piawai = 1.37) adalah lebih tinggi berbanding dengan kumpulan pengalaman guru yang lain. Manakala, nilai skor min bagi tahap kesediaan guru sejarah dari aspek sikap pula dalam kumpulan pengalaman guru antara 11 hingga 15 tahun (skor min = 4.80 dengan nilai sisihan piawai = 0.85) adalah lebih tinggi berbanding dengan kumpulan pengalaman guru yang lain. Oleh itu, nilai skor min bagi tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan dan sikap adalah lebih tinggi bagi kumpulan pengalaman guru antara 11 hingga 15 tahun manakala kumpulan pengalaman antara enam hingga 10 tahun bagi aspek kemahiran guru.

PERBINCANGAN KAJIAN

Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan, kemahiran dan sikap dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah dalam proses pengajaran dan

pembelajaran sejarah berada pada tahap sederhana secara keseluruhannya iaitu skor min bagi aspek pengetahuan ialah 4.77, skor min bagi aspek kemahiran ialah 4.60 dan skor min bagi aspek sikap pula ialah 4.31. Dapatan kajian ini membuktikan bahawa tahap kesediaan guru sejarah dari aspek sikap adalah rendah berbanding dengan tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan dan kemahiran. Selain itu, pengalaman mengajar guru didapati mempengaruhi tahap kesediaan guru melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah dari aspek pengetahuan. Keputusan kajian ini mencadangkan bahawa kajian masa depan perlu dilaksanakan bagi menyelidik faktor-faktor lain terhadap ketiga-tiga aspek dalam tahap kesediaan guru melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah iaitu aspek pengetahuan, kemahiran dan sikap kerana lebih daripada 70 peratus perubahan dalam variabel-variabel bersandar itu tidak dapat dikenal pasti dalam kajian ini. Oleh itu, terdapat satu keperluan untuk meningkatkan tahap kesediaan guru-guru sejarah dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran sejarah berasaskan sumber sejarah di dalam kelas, khususnya pada peringkat sekolah menengah yang menggalakkan pengkajian terhadap peristiwa sejarah melalui kerja kursus dalam Pentaksiran Tingkatan Tiga (PT3) dan Kertas 3 dalam Peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) bagi mata pelajaran sejarah pada peringkat nasional (Lembaga Peperiksaan Malaysia, 2017).

Sepuluh item dalam konstruk tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah menunjukkan bahawa guru-guru sejarah tidak mempunyai pengetahuan yang baik dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran sejarah di dalam kelas. Hal ini kerana guru-guru sejarah tidak didedahkan dengan aktiviti pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah semasa menjalani latihan pengurusan atau latihan dalam perkhidmatan pada peringkat pengajian di universiti dan jabatan pendidikan negeri dan pihak sekolah yang menyebabkan guru-guru sejarah tidak berasa yakin untuk melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah dalam mata pelajaran sejarah. Oleh itu, pihak universiti dan jabatan pendidikan negeri perlu menganjurkan latihan-latihan yang khusus bagi menambahkan pengetahuan guru-guru sejarah dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah (Getman-Eraso, & Culkin, 2017; Lee, Doolittle & Hicks, 2006). Dapatan ini selaras dengan kajian Langan, (2015) yang menunjukkan bahawa guru-guru sejarah tidak mengambil langkah-langkah tertentu untuk mempelajari kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah. Kekurangan sikap dedikasi guru dalam mempelajari sesuatu pengetahuan yang baru menyebabkan kaedah pengajaran dan pembelajaran sejarah tidak menarik dan membosankan para murid.

Guru-guru sejarah jarang melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah di dalam kelas. Hasil dapatan kajian ini menunjukkan bahawa guru-guru sejarah mempunyai sikap yang sederhana dalam melaksanakan aktiviti pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah dalam mata pelajaran sejarah. Guru-guru sejarah berpandangan bahawa pelaksanaan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah mengambil masa yang panjang dalam merancang aktiviti pengajaran dan pembelajaran tersebut. Hal ini kerana guru-guru sejarah perlu menghabiskan sukatan pelajaran mengikut rancangan pengajaran tahunan yang ditetapkan. Sikap guru-guru sejarah yang tidak berani mencuba kaedah pengajaran yang lain selain daripada menggunakan kaedah pengajaran konvensional yang berorientasikan buku teks sepenuhnya (Patterson, Lucas, & Kithinji, 2012). Guru-guru sejarah juga tidak terdedah kepada cara-cara merancang pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah, di samping mereka juga berpendapat bahawa kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah tidak sesuai dilaksanakan kepada semua kelas sejarah kerana terdapat topik-topik sejarah yang boleh diajar dengan menggunakan sumber sejarah dan tahap kemampuan murid menganalisis sumber sejarah yang berbeza-beza (Reisman, & Fogo, 2016).

Sikap guru yang sering mengamalkan kaedah pengajaran konvensional merupakan salah satu punca kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah tidak dilaksanakan di dalam kelas. Menurut Suh, (2013) dalam kajiannya menjelaskan bahawa murid lebih mudah memahami sesuatu konsep sejarah sekiranya kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah yang merujuk kepada pengalaman sebenar murid dalam membuat pengkajian terhadap peristiwa sejarah. Dengan ini, murid bersikap berdikari dalam membuat kesimpulan terhadap penghujahan dan penaakulan dalam sesuatu situasi peristiwa sejarah sekiranya mereka didedahkan dengan aktiviti pembelajaran berasaskan sumber sejarah di dalam kelas sejarah. Tahap kesediaan guru sejarah dari aspek kemahiran dalam kajian ini yang berada pada tahap sederhana menjadi penyebab kepada kurangnya interaksi dengan penglibatan murid secara aktif semasa melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah. Pendapat ini selaras dengan kajian Brown dan Dotson, (2007) yang menjelaskan bahawa guru sejarah tidak mahir melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah semasa proses pengajaran dan pembelajaran, di samping guru sejarah lebih selesa untuk menjalankan aktiviti pengajaran sedia ada yang berorientasikan fakta dari buku teks semata-mata yang menyebabkan guru menjalankan proses pengajaran dan pembelajaran yang berpusatkan guru. Hal ini berbeza dengan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah yang bersifat autentik dan mewujudkan pembelajaran terarah sendiri (Fitzgerald, 2009). Oleh itu, guru-guru sejarah harus mahir dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah yang dapat menyediakan situasi pembelajaran yang bersifat kondusif, menarik

dan meningkatkan minat belajar dengan mengambil kira keperluan murid dalam proses pembelajaran sejarah. Justeru, guru-guru sejarah perlu menentukan objektif pengajaran dan pembelajaran berdasarkan pengetahuan sedia ada murid dalam sesuatu peristiwa sejarah. Oleh itu, pihak Pusat Perkembangan Kurikulum perlu menjadikan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah sebagai salah satu kaedah yang harus dilaksanakan dalam mata pelajaran sejarah untuk melahirkan murid yang mempunyai pengetahuan sejarah yang mendalam, di samping melahirkan murid minda kelas pertama.

KESIMPULAN

Kajian ini secara umumnya menunjukkan bahawa tahap kesediaan guru sejarah dari aspek pengetahuan, kemahiran dan sikap dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah adalah pada tahap sederhana. Oleh itu, guru-guru sejarah perlu diberikan pendedahan yang lebih mendalam bagi meningkatkan tahap kesediaan mereka dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah dalam proses pengajaran dan pembelajaran sejarah di sekolah menengah. Tally & Goldenberg, (2005) menjelaskan bahawa kaedah pengajaran dan pembelajaran sejarah dapat meningkatkan pemahaman sejarah, kemahiran pemikiran sejarah, di samping meningkatkan minat belajar sejarah dalam kalangan murid. Namun begitu, guru-guru sejarah didapati masih mengamalkan kaedah pengajaran konvensional yang berorientasikan buku teks sebagai bahan pengajaran utama di dalam kelas. Hal ini adalah disebabkan oleh guru-guru sejarah tidak mengetahui langkah-langkah untuk melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah yang berkemungkinan mengakibatkan bahawa guru-guru sejarah tidak berkeyakinan dalam melaksanakan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah tersebut di dalam kelas. Waring & Scheiner-Fisher, (2014) menyatakan bahawa pemindahan pengetahuan sejarah daripada guru kepada murid mempunyai hubungan yang positif dengan pengalaman guru-guru sejarah. Tidak dinafikan bahawa faktor kekurangan masa menjadi salah satu penyebab guru-guru sejarah tidak memilih kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah. Hal ini kerana pelaksanaan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah di dalam kelas mengambil masa yang agak lama.

Sehubungan dengan itu, guru-guru sejarah perlu mendapatkan maklumat daripada guru pakar sejarah mahupun guru cemerlang sejarah dalam pelaksanaan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah. Oleh itu, guru-guru sejarah juga perlu menyedari kebaikan dan kepentingan pelaksanaan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah dalam mata pelajaran sejarah. Kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah dapat meningkatkan penglibatan aktif dalam kalangan murid, di samping dapat meningkatkan minat belajar sejarah dalam proses pengajaran dan pembelajaran sejarah. Secara keseluruhannya, proses pengajaran dan pembelajaran berdasarkan penggunaan sumber sejarah masih belum mencapai tahap yang ditetapkan oleh National Governors Association Center for Best Practices dan Council of Chief State School Officers (2014). Selaras dengan itu, pihak Pusat Perkembangan Kurikulum diharapkan dapat memberi pendedahan awal dengan mengadakan kursus intensif dan membina modul pengajaran dan pembelajaran secara sistematik berdasarkan kaedah pengajaran dan pembelajaran berasaskan sumber sejarah yang dijadikan sebagai panduan kepada guru-guru sejarah (Barton & Levstik, 2003; Marino, 2012; Waring, & Torrez, 2010).

RUJUKAN

- Abdul Fatah Abdul Malik & Mohd Majid Konting. (1993). *Memahami Penyelidikan Pendidikan: Satu Pengenalan* (Edisi ke-4). Fakulti Pengajian Pendidikan: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abdul Rahim Abdul Rashid. (2000). *Model dan Pendekatan Pengajaran Sejarah KBSM*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Barton, K.C., & Levstik, L.S. (2003). Why don't more history teachers engage students in interpretation? *Social Education*, 67(6), 358-358.
- Brown, C.A., & Dotson, K. (2007). A Case Study Using Digital Primary Source Documents. *TechTrends*, 51(3), 30-37.
- Dutt-Doner, K.M. (2015). Increasing Pre-service Teachers' Capacity to Utilize and Implement Primary Source Instruction in the Elementary Classroom. *National Teacher Education Journal*, 8(1), 13-24.
- Fitzgerald, J.C. (2009). Textbooks and Primary Source Analysis. *Social Studies Research and Practice*, 4(8), 37-43.

- Getman-Eraso, J., & Culkin, K. (2017). Close Reading: Engaging and Empowering History Students through Document Analysis on e-Portfolio. *International Journal of e-Portfolio*, 7(1), 29-42.
- Hover, S.V., Hicks, D., & Dack, H. (2016). From Source to Evidence? Teachers' Use of Historical Sources in Their Classrooms. *The Social studies*, 107(6), 209-217.
- Johansson, P. (2017). Learning study as a clinical research practice to generate knowledge about the learning of historical primary source analysis. *Educational Action Research*, 25(1), 167-181.
- Lee, J.K., Doolittle, P.E., & Hicks, D. (2006). Social Studies and History Teacher's Use of Non-digital and digital Historical Resources. *Social Studies Research and Practice*, 1(3), 291-311.
- Langan, E. (2015). Using Multiple-Perspective Primary Sources to Enhance Pre-service Teachers' Understandings. *Teacher Education and Practice*, 28(4), 617-626.
- Lembaga Peperiksaan Malaysia, (2017). Laporan Analisis Peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia. Putrajaya: Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Marino, M. (2012). Urban Space as a primary source: Local history and historical thinking in New York City. *Social Studies*, 103(3), 107-116.
- National Governors Association Center for Best Practices & Council of Chief State School Officers (2014). *Common Core State Standards for English Language arts & literacy in history/social studies, sciences, and technical subjects*. Retrieved from <http://www.corestandards.org/assets/CCSSIELA%20Standards.pdf>
- Nik Mohd Rahimi Nik Yusoff. (2004). *Kemahiran mendengar Bahasa Arab: Satu Kajian di Sekolah Menengah Kerajaan Negeri*. Tesis Ph.D. Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi.
- Nunnally, J.C. (1978). *Psychometrie Theory* (2nd Ed). New York: McGraw Hill.
- Omarin Haji Ashaari & Yunus Muhammad. (1996). *Kaedah Pengajaran Sejarah*. Kuala Lumpur: Utusan Publication and Distributor Sdn Bhd.
- Patterson, N.C., Lucas, A.G., & Kithinji, M. (2012). Higher Order Thinking in Social Studies: An analysis of Primary Source Document Use. *Social studies Research and Practice*, 7(2), 68-85.
- Pusat Perkembangan Kurikulum. (2015) *Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran Mata Pelajaran Sejarah Tingkatan Satu*. Putrajaya: Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Reisman, A., & Fogo, B. (2016). Contributions of Educative document based curricular materials to quality of historical instruction. *Teaching and Teacher Education*, 59, 191-202.
- Siva Sankar A/L R.Mahalingam, & Mohd Isa bin Hamzah. (2016). Penggunaan Kaedah Inkuiri Penemuan dalam Kalangan Guru-guru Sejarah Sekolah Menengah. *International Seminar on Generating Knowledge through Research*, UUM-UMSIDA, 25-27 Oktober 2016, Univrsiti Utara Malaysia, 1(11), 1-11.
- Suh, Y. (2013). Past Looking: Using Arts as Historical Evidence in Teaching History. *Social Studies Research and Practice*, 8(1), 135-159.
- Tally, B., & Goldenberg, L.B. (2005). Fostering Historical Thinking with Digitized Primary Resources. *Journal of Research on Technology in Education*, 38(1), 1-21
- Waring, S.M., & Scheiner – Fisher, C. (2014). Using SOURCES to allow digital natives to explore the Lewis and Clark Expedition. *Middle School Journal*, 45(4), 3-12.
- Waring, S.M., & Torrez, C.F. (2010). Using digital primary sources to teach historical perspective to preservice teachers. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education-Social studies*, 10(3), 294-308.

Waring, S.M., Torrez, C., & Lipscomb, G. (2015). Pay it forward: Teacher Candidates' Use of Historical Artifacts to Invigorate K-12 History Instruction. *Journal of Social Studies Education Research*, 6(2), 18-30.